

Objectius

1. Construir un mapa conceptual precís amb els significats de política i de política de l'educació amb relació als significats de conceptes contigus, afins i de contrast.
 2. Conèixer els antecedents, l'evolució i els assumptes actuals objecte de la política de l'educació com a acció.
 3. Analitzar, amb mètode i procediments de la politologia, assumptes, lleis i programes d'acció de la política de l'educació.
 4. Associar la política de l'educació del nostre subsistema escolar/educatiu a l'acció política general de govern, a l'acció política dels professionals i sindicats i a accions paral·leles de la Unió Europea i dels Organismes Internacionals.
 5. Conèixer amb precisió a través de les lleis que el regulen els sistema escolar d'Espanya, el subsistema escolar de Catalunya i les lleis o directrius fonamentals de la Unió Europea i d'Organismes Internacionals.
-

Temari

1. Conceptes i terminologia. Política en relació a ètica, tècnica, pedagogia, administració, economia, ciència. Polítiques com a planificació i programes. Legitimitat, legalitat i consens.
2. Fonamentació i teleologia. Filosofia política. Educació i ideologia. Política com a domini. El poder de l'Estat en educació. Procés de decisió en política de l'educació. Avaluació de polítiques de l'educació.
3. Racionalitat i coneixement. Politologia o ciència política. Metodologia integrada de la ciència política: entre les dades empíriques i les interpretacions fenomenològiques. Qüestions epistemològiques i qüestions deontològiques.
4. Antecedents de l'acció política en educació. El liberalisme i els inicis de l'administració educativa. La República Espanyola i l'avanç de l'educació racionalista i popular. La Dictadura i l'educació integrista i doctrinària.
5. Evolució recent de la política de l'educació. Democratització necessària amb el centrisme. Autonomia de subsistemes escolars a les comunitats lingüístiques i històriques. Reforma educativa del sistema escolar amb el socialisme. Revisió tradicionalista del populisme.
6. Els temes/assumpes abordats. L'elecció de centre dels ciutadans i la llibertat de creació de centres amb finançament públic. Generalització, gratuïtat i obligatorietat de l'educació o de l'escolarització. Participació en l'educació i consells escolars. El professorat i la seva nova regulació. La Reforma Educativa i la Formació Professional.

7. Quatre qüestions de fons. Religió i educació. Llengua i educació. La qualitat de l'educació. Educació i tecnologies de la informació.
8. Els assumptes no abordats. El fracàs escolar. Comunicació de masses i educació escolar. Escolarització de fills de treballadors migrants i de minories ètniques. Personalització i convivència. Sexe i educació mixta o coeducativa.
9. Corrents educatius als estats occidentals desenvolupats. Els grans problemes: absència d'habilitats socials i violència escolar; l'adolescència sociològica; educació i transició al treball. La política de l'educació en relació a la política cultural i a la política de comunicació.
10. Sistema escolar/educatiu i administració. Descentralització, desconcentració, autonomia, delegació. Del model normatiu als models de responsabilització i avaluació de funcionament i resultats. Democràcia local i decisions de política de l'educació.
11. Polítiques educatives a la Unió Europea. Principi de subsidiarietat. Educació de la dimensió europea. Inhibicions amb relació a l'educació: política lingüística i política de comunicació de masses.
12. Temes i resolucions de política de l'educació en el marc de l'ONU - UNESCO. Accions en favor dels països en desenvolupament. Declaració universal *L'educació per a tots (1991)*. Accions de voluntariat social; les ONGs i d'institucions ético-solidàries.

TEMARI: Legislació

Constitución Española de 1978

Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979

Ley Orgánica de Calidad de la Educación. LOCE 2002

Reales Decretos de desarrollo aprobados: 27.06.03

Ley Orgánica de Universidades. LOU 2001

Llei de Política Lingüística de Catalunya. LPL 1998

Ley Orgánica de Libertad Religiosa i disposicions sobre ensenyament de la religió.

Convenció sobre els drets de l'infant de UN 1989. Ratificada per España (30.11.90).

Llei de consells escolars 1985

Disposicions bàsiques sobre professorat. Cossos docents.

Disposicions bàsiques sobre autorització de centres docents privats.

Disposicions bàsiques sobre finançament públic a centres docents privats concertats.

Decret sobre admissió d'alumnes en els centres docents públics i privats concertats.

Decret sobre drets i deures dels alumnes.

Disposicions sobre serveis i programes educatius del Departament d'Ensenyament.

Decret sobre estructura del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Llei de Formació d'Adults de 1991

Mapa escolar de Catalunya. Acords intersectorials de plantilles i concertació de places.

Tratado constitutivo de la Comunidad Europea modificado por el Tratado de la Union Europea.

Declaración mundial sobre educación para todos de 1990.

United Nations 1998. El ejercicio del derecho a la educación.

Metodologia

Els tres crèdits assignats a teoria es dedicaran fonamentalment a l'exposició dels temes per part del professor/a que en presentarà els continguts clau i els nuclis de comprensió. Els alumnes hauran de dedicar l'equivalent a uns dos crèdits per fer les lectures assignades i estudiar els continguts preparant les seves participacions a classe.

Les sessions pràctiques es dedicaran a fòrum de debat de les lectures assignades, i a presentació per equips (dos-quatre alumnes) d'estudis de lleis o documents o a presentació d'estudis de casos aplicant el mètode d'anàlisi de la ciència política. Una setmana abans, l'equip ha d'haver presentat al professor una elaboració escrita i sistematitzada.

Avaluació

Avaluació contínua. Els estudiants que assisteixin amb regularitat han de participar amb intervencions a classe i tindran oportunitat de fer dos exercicis presencials de control (60'), després del tema sis i després del tema dotze. Faran un estudi de llei o de cas en equip que presentaran per escrit al professor i a classe als alumnes. Per a una qualificació notable cal fer també la ressenya d'una de les obres de fonamentació o d'actualització aplicant-la a l'educació.

Avaluació sumativa. Els estudiants que no assisteixin regularment poden estudiar la matèria a partir dels manuals de referència que entre els tres cobreixen bona part del programa però hauran de recórrer a d'altres fonts bibliogràfiques. Cal presentar una elaboració dels 12 temes en tres pàgines cada un: total 36 pàgines. Cal presentar la ressenya crítica dels tres llibres de lectura bàsica (5 pàgines). Es farà en tres lliuraments proporcionals.

Avaluació final. Els estudiants acollits a l'avaluació sumativa, els estudiants que no superin el procés d'avaluació contínua i aquells qui havent-lo superat considerin que poden optar a millor qualificació, faran l'examen final en la data assignada per la Facultat.

Bibliografia

Lectures bàsiques assignades

TRIADÚ, J., PEDRÓ, F. i altres (1997): *Per a un sistema d'ensenyament nacional català*. Barcelona: IEC 1997.

SUBIRATS, J. i altres: *Educació i govern local*. Barcelona: Ceac 2001.

TEDESCO, J.C. (1995): *El nuevo pacto educativo*. Madrid: Anaya. **Recensió individual**

Altres lectures bàsiques

AA.VV. (2002): *Informe educativo 2002. La calidad del sistema educativo*. Fundación Hogar del empleado. Madrid: Santillana.

GENCAT (2002): Conferència Nacional d'Educació 2000-2002. *Debat sobre el sistema educatiu català. Conclusions i propostes*. SEP Departament d'Ensenyament. Disponible a web: gencat.es/ense

FULLAT, O., SARRAMONA, J., MARTÍNEZ, M., PUYOL, A. i altres: *Cap a una llei europea d'educació*. Bellaterra: UAB-Servei de Publicacions 2001.

Lectures de fonamentació

ARISTOTELES (-322): *Ética a Nicómano i Política*. Edicions diverses. Barcelona: Orbis 1985. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales 1970

MAQUIAVELLI, N. (1513): *El príncipe*. Edicions diverses; una recent: Edicions diverses. Barcelona: Edicomunicación. 1994.

HOBBS, Th. (1651): *Leviatan*. Edicions diverses; una *Del ciudadano y Leviatán*. Madrid: Tecnos 1987.

LOCKE, J. (1690): *Ensayo sobre el gobierno civil*. Madrid: Aguilar 1983. Barcelona: Orbis 1985.

ROUSSEAU, J.J. (1762): *El contrato social*. Edicions diverses. Madrid: Tecnos 1988. Barcelona: Altaya 1993.

WEBER, M. (1919): *La ciencia como profesión. La política como profesión*. Edicions diverses; una: Madrid: Espasa Calpe, 1992.

ARANGUREN, J.L. (López) (1963): *Ética y política*. Madrid: Guadarrama i Barcelona: Orbis, 1985.

Lectures d'actualització

CAMPS, V. (1993): *Virtudes públicas*. Madrid: Espasa Calpe.

ARAMAYO, R.R. (1997): *La quimera del Rey Filósofo*. Madrid: Taurus.

Manuale de referència

FULLAT, O. (1993): *Política de la educación. Politeya - Paideia*. Barcelona: Ceac, 1994.

PUELLES, M. de (1991): *Política y administración educativas*. Madrid: UNED.

COLOM, A.J. Y DOMÍNGUEZ, E. (1997): *Introducción a la política de la educación*. Barcelona: Ariel.

Desenvolupament contemporani

ANTHROPOS/Suplementos Nº 28: Filosofía política. Razón e historia. Barcelona 1991,

APPLE, M.W. (1994). *Educación y poder*. Barcelona: Paidós-MEC.

BALL, S.J. (1989): *Micropolítica en la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar*. Barcelona: Paidós-MEC.

BERNARDI, B. (1991): *Uomo, cultura, società. Introduzione agli studi demo-etno-antropologici*. Milano: Francoangeli.

CHUBB, J.E. & MORE, T.E. (1990): *Politics markets & america's scholls*. Washington: The Brookings Institution.

GIDDENS, a. (1995): *Política, sociología y teoría social*. Barcelona: Paidós 1997.

GINER, S. (1985): *Comunió, domini, innovació. Per una teoria de la cultura*. Barcelona: Laia.

KYMLICKA, W. (1990): *Filosofía política contemporánea*. Barcelona: Ariel 1995.

LEGRAND. L. (1990): *Les politiques de l'éducation*. Paris: PUF.